

METODA GLOBALNEGO CZYTANIA DOMANA

Glenn Doman fizykoterapeuta opracował w latach 1960 – 1970 program badań klinicznych nad dziećmi z uszkodzonym mózgiem. Głównym przedmiotem obserwacji i badań był mózg dziecka i jego rozwój. Na ich podstawie sformułowano tezę, że podłożem wszelkich zaburzeń u dzieci są uszkodzenia mózgu. Rehabilitacja ma więc polegać na oddziaływaniu na mózg.

Jedną z metod oddziaływania jest *nauka globalnego czytania* jaką wprowadził Glenn Doman.

Czytanie jest jedną z najważniejszych funkcji ludzkiego mózgu, ponieważ cała nauka opiera się na tej umiejętności.

PODSTAWY NAUCZANIA

W jakim wieku zaczynać?

12 miesięcy lub mniej to najlepszy okres aby rozpocząć czytanie. Po ukończeniu 2 lat czytanie staje się z każdym rokiem coraz trudniejsze.

Postawa i podejście rodziców

Dziecko i rodzic muszą podchodzić do nauki czytania z radością jak do wspaniałej zabawy. Uczenie się jest nagrodą a nie karą, jest przyjemnością a nie obowiązkiem.

Najlepszy czas na naukę

Nie wolno matce zaczynać tej zabawy dopóki ona i jej dziecko nie czują się szczęśliwi i w dobrej formie. Jeśli dziecko jest drażliwe, zmęczone czy głodne, to pora jest nie odpowiednia na czytanie.

Najlepszy czas trwania

Czytanie globalne na samym początku ma odbywać się trzy razy dziennie. Każda sesja ma trwać tylko kilka sekund.

Sposób uczenia

Dzieci bardzo lubią się uczyć i robią to bardzo szybko. Dlatego trzeba pokazywać przygotowany materiał bardzo szybko.

Systematyczność

Podstawą globalnego czytania jest systematyczność. Program wykonywany nieregularnie jest nieskuteczny.

Przygotowanie materiałów

Materiały używane do czytania są wyjątkowo proste. Trzeba przygotować pasy białego kartonu o wymiarach 10 cm na 60 cm. Na jednym pasku zapisuje się na czerwono jedno słowo czcionką drukarską (litery powinny mieć 8 cm wysokości) – np. lala. Należy używać małych liter z wyjątkiem imion własnych, które zaczynają się od dużej litery np. Paweł, Mama, Tata.

Etapy czytania

Nauka czytania metodą Domana przebiega etapowo.

ETAP I - POJEDYŃCZE SŁOWA

Rozpoczyna się od wprowadzania 15 słów z najbliższego otoczenia, rodziny, domowych zwierząt, ulubionych zabawek.

Jak to robić? Należy podnieść pasek z napisem np. „Mama” tuż poza zasięgiem rąk dziecka, powiedzieć do niego wyraźnie „Tu jest napisane Mama”. Dziecko powinno spojrzeć na wyraz nie dłużej niż 1 sekundę w taki sam sposób należy wprowadzać 4 kolejne wyrazy. W pierwszym dniu wprowadza się 5 wyrazów (zestaw). Wprowadzane wyrazy należy powtarzać 3 razy dziennie. W drugim dniu powtarzamy początkowo sesję 3 razy i dodajemy zestaw następnych pięciu słów, które pokazujemy również 3 razy dziennie. Trzeciego dnia dodajemy zestaw następnych pięciu słów. Pierwsze trzy zestawy dzieci oglądają przez cały tydzień. Po pięciu dniach zaczynamy wymieniać jedno stare słowo z każdego zestawu, wkładamy nowe i dołączamy dwa nowe zestawy.

ETAP II – WYRAŻENIA DWUWYRAZOWE

Etap ten rozpoczyna wprowadzanie etykiet z nazwami przymiotników – najpierw wprowadzane są kolory. Ze słów które wcześniej uczyliśmy dziecko, budujemy wyrażenia dwuwyrzowe np. niebieski worek. Karty z dwuwyrzowymi wyrażeniami wprowadzamy podobnie jak w pierwszym etapie, wycofując i wprowadzając nowe wyrażenia.

ETAP III - PROSTE ZDANIA

Polega na włączeniu czynności do wyrażenia dwuwyrazowego i utworzeniu podstawowego krótkiego zdania. Są trzy sposoby uczenia prostych zdań:

1. Należy dorobić kartę ze słowem np. „jest”. Używając kart z pojedynczymi słowami z wcześniejszych etapów można z dzieckiem układać zdania np. „Piłka jest czerwona”.
2. Można przygotować gotowe zestawy po 5 zdań i wprowadzać je jak w poprzednich etapach.
3. Można stworzyć książeczkę składającą się z prostych zdań. Taka książeczka powinna mieć 5 zdań plus ilustrację. Zapisana strona poprzedza obrazek i jest oddzielona od ilustracji. Dobrze jest w pierwszej książeczce opisać zwykły rozkład dnia swojego dziecka.

ETAP IV – ROZBUDOWANE ZDANIA

W tym etapie dodajemy dodatkowo czasowniki oraz rzeczowniki i układamy np. „Mała Basia pije mleko”. Później można wprowadzać przyimki. Wysokość liter ulega zmniejszeniu do 2,5 cm. Następuje również zmiana koloru liter z czerwonego na czarny.

ETAP V – KSIĄŻKA

Można kupić lub samemu wykonać książkę. Jest to czas, kiedy dziecko jest gotowe do czytania prawdziwej książki. Książki dla dzieci muszą spełniać następujące warunki:

1. Powinna zawierać słownictwo od 50 do 100 słów.
2. Powinna mieć nie więcej niż jedno zdanie na stronie.
3. Litery nie mogą być mniejsze niż 2 cm.
4. Tekst powinien poprzedzać ilustrację i znajdować się na oddzielnej stronie. Dziecko musi przewrócić stronę, żeby zobaczyć ilustrację po przeczytaniu zdania.

ZALETY STOSOWANIA GLOBALNEGO CZYTANIA

W metodzie Domana nauka czytania nie jest nudą, lecz przyjemnością i radością dla dziecka i rodziców. Nauka czytania pełni ważną rolę w stymulacji rozwoju dziecka. Doskonali i rozwija się percepcja wzrokowa. Rozwija się system pojęć, podnosi się i inteligencja.

Bibliografia:

1. *Jak nauczyć małe dziecko czytać*, Glenn Doman, Bydgoszcz 1992

Opracowanie:

mgr Izabela Dobosz, *pedagog specjalny*

mgr Mariola Habowska-Sokół, *logopeda*

Przedszkole Nr 38 w Bielsku-Białej (wrzesień 2008)